

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Fra
Hørsholm private Realskole

i
1892

ved

P. Hass,
Bestyrer.

HØRSHOLM.
TRYKT HOS TH. B. ANDERSEN
1892.

Fra

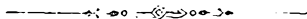
Hørsholm private Realskole

i

1892

ved

P. Hass,
Bestyrer.

H Ø R S H O L M .

TRYKT HOS TH. B. ANDERSEN

1892.

Eleverne

den 31te Marts 1892.

Første Klasse. Edvard Dohse, S. af Snedkermester D., Hörsholm. Julius Franck, S. af Fabrikør F., Usseröd. Peter Hansen, S. af Skomagermester H., Usserödvejen. Christian Madsen, S. af Vognmand M., Hörsholm. Johannes Andersen, S. af Redaktør A., Hörsholm. Marius Krogh, S. af Bestyrer K., Folehavegaard. Johannes Østergren, S. af afd. Gartner Ø., Pennehave. Axel Steckhahn, S. af Bagermester S., Hörsholm. Jens Peter Jensen, S. af Forpagter Jensen. Sofienberg. Hans Chr. Petersen, S. af Gaardejer S. Petersen, Valleröd. Adolf Clausen, S. af Barber C., Hörsholm. Laurits Börre, S. af Købmand B., Usserödvejen. Harald Jensen, S. af Smedemester J., Hörsholm. Erik Holten, S. af Birkedommer H., Hörsholm. Knud Fürst, S. af afd. Sadelmager F., Hörsholm. Hans Petersen, S. af Sognefoged P., Valleröd. Harry Petersen, S. af afd. Lærer P., Sölleröd. 17 ialt.

Anden Klasse. Jens Christiansen, S. af Gaardejer Chr., Fredtofte. Jens Petersen, S. af Sognefoged P., Valleröd. Jörgen Jensen, S. af Hjulmand J., Valleröd. Heinrich Ruff, S. af Landpostb. R., Hörsholm. Vilhelm Sörensen, S. af Tømmermester S., Hörsholm. Carl Nielsen, S. af afd. Marschandiser N., Hörsholm. Thomas Thomsen, S. af Skovfoged Th., Folehave. Frits Führer, S. af afd. Forpagter F., Kokkedal. Carl Krogh, S. af Bestyrer K., Folehavegaard. Frits Christensen, fra Börnehjemmet i Smidstrup. Lars Christiansen, S. af Gaardejer C., Fredtofte. Ernst Franck, S. af Fabrikør F., Usseröd. Niels Hansen, S. af afd. Gaardejer L. H., Isteröd. Hans Jørgensen, S. af Husejer J., Valleröd. Knud Leffland, S. af Bygmester L., Hörsholm. Peter Petersen, S. af Sognefoged P., Valleröd. Aage Hasfeldt, S. af Tømmermester H., Hörsholm. Einar Petersen, S. af Postmester P., Hörsholm. Hugo Jensen, S. af Appretør J., Usseröd. Frits Orlamundt, S. af Skuespiller O., Köbenhavn. Herman Yhman, S. af Maaler Y, Usseröd. Erik Barfoed, S. af Sognepræst B., Hörsholm. — 22 ialt.

Tredje Klasse. Holger Charles Jensen, S. af Vognmand J., Vedbæk. Holger Jensen, S. af Fabrikant Jensen, Hörsholm. Peter Sörensen, S. af Tømmermester S., Hörsholm. Johannes Rosted, S. af Garver R., Hörsholm. Albert Nielsen, S. af afd. Marschandiser N., Hörsholm. Lavrits Svendsen, S. af afd. Gaardejer Sv., Ubberöd. Thorvald Eiberg, S. af Slagtermester E., Usserödvejen. Hans Ras-

mussen, S. af Slagtermester R., Hörsholm. Olaf Dohse, S. af Snedkermester D., Hörsholm. Villiam Mörch, S. af Malermester M., Usserødvejen. Poul Grunth, S. af Dyrlæge G., Hörsholm. Hans Olsen, S. af Gaardejer N. O., Sandberg. Christian Andersen, S. af Parcellist A., Gunnerød. Aage Hansen, S. af afd. Gaardejer L. H., Isteröd. Ludvig Jensen, S. af Appretör J., Usseröd. Christian Petersen, S. af Hjulmand J. P., Brönsholm. Hans Hansen, S. af Skomagermester H., Usrödvejen. Carl Grimson, S. af Spindemester G., Hörsholm. Hugo Franck, S. af Fabrikör F., Usseröd. Oluf Möller, S. af Postkusk M., Hörsholm. Harald Mygind, S. af Bestyrer M., Smidstrup. Theodor Grundtmann, S. af Fabrikmester G., Usseröd. — 22 ialt.

Fjerde Klasse. Jens Nielsen, S. af Kbm. N. ved Lave Skov. Vilhelm Jörgensen, S. af Bestyrer J., „Dania“ pr. Hobro. Hjalmar Möller, S. af Gartner M., Vedbæk. Georg Franck, S. af Lærer F., Hösterköb. Carl Grundtmann, S. af Fabrikmester G., Usseröd. Johannes Petersen, S. af Lærer P., Usseröd. Gustav Ekeroth, Plejebarn, Hörsholm. Otto Schwabe, S. af Forpagter S., Rungsted. Cardale Bentsen, S. af Gaardejer B., Smidstrup. Holger Hagemann, S. af Arkitekt H., Strandgaard. Hugo Bertram, S. af Forpagter B., Frydenlund. — 11 ialt.

I Skolepenge betales maanedlig for hver Elev (med Moderation for Brødre): Første Klasse 3 Kr., anden Klasse 5 Kr., tredje Klasse 7 Kr., fjerde Klasse 10 Kr. — I Oktober Maaned betales for hver Elev 3 Kr. i Brændselspenge

I Sygdomstilfælde ophører Betaling af Skolepenge, naar Sygdommen varer 2 Maaneder og derover.

Almindelig Forberedelseseksamen

afholdtes ved Skolen saaledes: den skriftlige Del 15de, 16de, 17de og 18de Marts, og den mundtlige Del 25de, 29de og 31te Marts samt 2den April

Af Ministeriet beskikkedes følgende Censorer: Cand. mag B. T. Dahl i Dansk og Historie, Dr. phil. H. Schou i Engelsk og Tysk sam: cand. mag Foldberg i Matematik og Regning; desuden vare de Herrer Skolebestyrer Kœofoed og Lærer Winther fra Birkerød saa venlige at komme som Censorer henholdsvis i Naturhistorie og Geografi.

Opgaverne til skriftlig Eksamen vare følgende:

Dansk Stil.

En Skildring af nogle af de vigtigste Nytteplanter.

Engelsk Version.

Among the men of an exploring¹⁾ expedition in the Rocky Mountains was one William Cannon, who had been a soldier at one of the frontier²⁾ posts, but was inexperienced³⁾ hunter and a poor shot⁴⁾. One afternoon he went forth by himself to get a little practice at hunting, and, to his great delight, had the good fortune to kill a buffalo. As he was a considerable distance from the camp, he cut out the tongue and some of the choice⁵⁾ bits, made them into a parcel⁶⁾, and, slinging them on his shoulders, set out for the camp, expecting a little triumph over his brother hunters. In walking through a narrow pass, he heard a noise behind him and looking round beheld, to his dismay, a grizzly⁷⁾ bear in full pursuit, apparently attracted by the scent of the meat.

1) to explore, at undersøge 2) frontier, Grænse.
3) inexperienced, uerfaren, uøvet. 4) a poor shot, en daarlig Skytte. 5) choice, udsøgt, lækker. 6) parcel, Pakke. 7) grizzly, graa.

Cannon had heard so much of the ferocity of this tremendous animal, that he did not at all attempt to fire, but let go his buffalo meat and ran for his life. The bear did not stop to regale¹⁾ himself with the game, but continued to pursue the hunter. He had nearly overtaken him, when Cannon reached a tree, and, throwing down his rifle, climbed it. The next instant the animal was at the foot of the tree; but, as this species of bear does not climb, he contented himself with turning the chase into a siege. Night came on. In the darkness Cannon could not perceive whether or not the enemy maintained his station; so he passed the night in the tree, a prey to dismal fancies. In the morning the bear was gone. Cannon descended from the tree, gathered up his gun, and made the best of his way back to the camp, without venturing to look after his buffalo meat.

Praktisk Regning.

1. En Mand betaler en Gæld paa 30,000 Kr. med 1) en Sparekassebog, hvorpaa er indsat 12375 Kr., der have staaet i 7 Aar og 39 Dage; Renten er $1\frac{3}{4}$ p Ct. halvaarlig, der lægges til Kapitalen; for de 39 Dage beregnes simpel Rente, idet Aaret regnes til 360 Dage.
- 2) 9200 Kr. i $3\frac{1}{2}$ p. Cts Obligationer, hvis Kurs er 91,75 (Værdien af hvert Hundrede, som Obligationen lyder paa). Med Obligationerne følger simpel Rente for 39 Dage (Renten beregnet af den paalydende Værdi).
- 3) Kontante Penge. Hvor mange?

2 En Møllesten er 3 Alen i Diameter, 10 Tommer tyk og vejer 3974 Pund. Hullet har kvadratisk Gennemsnit. Hvor stor er Kvadratets Side?

Stenens Vægtfylde er 2,8; $\phi = \frac{22}{7}$. En Kubikfod Vand vejer 62 Pund.

¹⁾ to regale, at gøre tilgode.

Aritmetik.

1. Find x og y af Ligningerne

$$3x^2 \div 2y^2 = 6,$$

$$\sqrt{3} \cdot x + \sqrt{2} \cdot y = 3\sqrt{2} + 2\sqrt{3}.$$

2. En 25 Aar gammel Mand arver en Sum Penge, som han anbringer til $3\frac{4}{5}$ p. Ct p. a. Rente og Rentes Rente. Hvor gammel er Manden, naar den aarlige Rente er vokset til 19 p. Ct af den oprindelige Kapital?

3. Træk

$$\frac{x + 2}{2x^2 - 7 + 3} \quad - \quad \frac{x - 3}{2x^2 + 3x - 2}$$

sammen til een Brøk og bring denne paa den simpleste Form.

Geometri.

1. Arealet af en regulær Ottekant er 1 m^2 . Hvor stor er den indskrevne Cirkels Radius?

2. En Cirkel er indskreven i et Cirkeludsnit; bevis, at Cirklen rører Udsnittets Bue i dennes Midtpunkt.

Hvorledes konstrueres Cirklen, naar Udsnittet er givet?

3. I en Trekant ABC ere Aa og Bb Højder; bevis, at $\angle ABb = \angle Aab$.

Som Tilsynshavende ved den skriftlige Eksamen fungerede dels Hr. Forligelseskommissær Hvidberg og dels Hr. Lærer F. S. Petersen, sammen med Skolens Lærerpersonele.

Til alm. Forberedelseseksamen vare 4 Elever indstillede, nemlig: Georg Franck, S. af Skolelærer Fr. i Høsterkøb; Carl Grundtmann, S. af Fabrikmester Gr. i Usserød; Vilhelm Jørgensen, S. af Bestyrer J. „Dania“ pr. Hobro, og Jens Nielsen, S. af Købmand N ved Lave Skov. De bestode med henholdsvis $67\frac{2}{3}$, 79, $51\frac{2}{3}$ og $68\frac{1}{3}$ Points. Til „bestaaet“ kræves 45 Points, hvoraf 12 for Modersmaalet, og til „bestaaet med Udmærkelse“ $112\frac{1}{2}$ Points. (Se forøvrigt omstaaende Udskrift af Eksamensprotokollen.)

Almindelig Forberedelseseksamen 1892.

— 5 —

	Dansk		Engelsk, skriftlig og mundtlig.	Tysk.	Historie.	Geografi.	Skriftlig Regning	Arithmetik.	Geometri	Naturhistorie.	Naturlære.	Orden med skrift- lige Arbejder.	Points ialt.
	skriftlig	mundtlig.											
Georg Franck	g	mg	mg ÷	mg ÷	g ÷	mg ÷	mdl +	g ÷	tg +	g ÷	tg +	mg	67 ² / ₃
Carl Grundtmann	g	mg ÷	mg ÷	mg	mg ÷	mg ÷	tg +	tg ÷	g ÷	mg	g +	mg	70
Vilh Jørgensen	g	g	mg ÷	mg +	g +	mg	mdl ÷	mdl ÷	tg +	mg +	mg	mg	51 ² / ₃
Jens Nielsen	g +	g	mg ÷	g +	g	mg ÷	mdl	tg ÷	mg ÷	g +	mg	mg	68 ¹ / ₃

Skolens aarlige Eksamen

afholdtes den 26de, 28de og 30te Marts, og Skolen bringer sin Tak til de Herrer Sognepræst Barfoed, Birkedommer Holten, Landinspektør Søht, Læge Scheuermann, Dyr-læge Grunth, Gartner Nielsen, Lærerne R. Larsen, Franck og J. Larsen samt til Fru Petersen, fordi de havde den Godhed at deltage i Censuren.

I *Skolens Lærerpersonele* foregik der efter Sommerferien 1891 den Forandring, at Hr. Hald afløste Hr. V. Tryde for 1 Aar, i hvilket denne med Ministeriets Understøttelse deltager i et Mathematikkursus i København.

Følgende Bøger bruges:

I. Klasse (tillige Forberedelsesklasse): Bibelhistorie af M. E. Matthiessen; J. Heins ABC og Læsebøger; Erslevs Geografi Nr. 5 med Billeder; Erslevs mindre Atlas; Nikolaj Nielsens Danmarkshistorie; Retskrivningsøvelse ved P. A. Holm og P. C. Sørensen.

II. Klasse: Bibelhistorie som I. Klasse, Luthers Katekismus; Læsebog af H. Jessen; Klaussens og N. Nielsens Danmarkshistorie; Erslevs Geografi Nr. 3 samt Atlas; Lüt-kens Zoologi Nr. 2; Listovs Ledetraade i Engelsk; Kaper og Simonsens tyske Læsebog for Begyndere; Retskrivningsøvelse som I. Klasse; Kirkøgaards Hovedregningsbøger.

III. Klasse: Bibelhistorie efter Ludv. Chr. Müller ved Tang; Balslev, Luthers Katekismus; Pio og Wimmer, Læse-bog for Mellemlasser; Bloch, Historie for Realskoler; Geo-grafi som II. Kl., Zoologi som II. Kl., Engelsk som II. Kl.

samt Læsestykker II; Tysk som II Kl og endvidere Kaper, tysk Læsebog for Mellemlasser samt dennes Grammatik og Stiløvelse for Begyndere; Prytz, Naturlære; Steens Arithmetik; J. Petersens Geometri; Hovedregning som II Kl.

IV Klasse: Bibelhistorie og Katekismus som III Kl.; Flors Haandbog i den danske Literatur ved P. Hansen; Schneekloth, dansk Sproglære; Historie som III Kl., Erslevs Geografi Nr. 2 samt Atlas; Zoologi som III Kl, Strøms Botanik; Listovs engelske Læsestykker II og Udvalg af engelske Forfattere I Hefte; Boysens engelske Digte; Rosings engelske Formlære; Hansens og Magnussens engelske Versioner; Kapers tyske Læsebog for Mellemlasser, sammens tyske Grammatik og Stiløvelser for Begyndere; Prytz, Naturlære; Steens Arithmetik og Algebra; en Logarithmetavle; Julius Petersens Geometri; et Tegnebestik.

Endvidere bruges Salmebog med Tillæg, Chr. Hansens og Knud Christensens Regnebøger, Petersens Tegnehefter og Madsen-Stengaards Salmer og Sange.

I Skoleaaret, 1. April 1891 til 31.
Marts 1892, er læst:

Første Klasse.

Bibelsk Historie. Den nye Pagts Historie til Pintsefesten; kun de ældre Elever bruge Bog — 10 Salmer.

Modersmaalet. Daglige Læseøvelser Afskrivning efter Læsebogen. Diktat. Lidt Sproglære. En Del Vers læres udenad.

Fædrelandets Historie er fortalt fra Begyndelsen til Gorm den Gamle; kun de ældre Elever bruge Bog

Geografi. Landene i Europa.

Naturhistorie. Eleverne bruge ingen Bog, men der for-

tælles om forskellige Dyr med Henvisning til Billeder og Naturgenstande.

Anden Klasse.

Bibelsk Historie. Den nye Pagts Historie til Pintsefesten. 4 Salmer. Desuden er den anden Trosartikel og Bønnen gennemgaaet.

Modersmaalet. Oplæsning og Analyse; 1 Stil ugentlig (Genfortælling). Diktatøvelser. Enkelte Digte læres.

Fædrelandets Historie. Fra Christian den Fjerde til Nutiden.

Geografi Fra Begyndelsen til Mellemeuropa.

Naturhistorie Fra Krybdyr til Leddyr.

Engelsk, se III Klasse.

Tysk. Fra Begyndelsen til S. 41, Stk. 35.

(Ikke alle Elever læse Engelsk og Tysk).

Tredje Klasse.

Bibelsk Historie. Den nye Pagts Historie til Menigheden i Apostlenes Dage 11 Salmer.

Katekismus. „Troen“.

Modersmaalet. Oplæsning og Analyse; 1 Stil ugentlig, dels Genfortælling, dels Gengivelse af et bekendt Emne i Historie, Naturhistorie eller Geografi. Enkelte Digte læres. Undertiden Oplæsning af Skønlitteraturen.

Fædrelandets Historie. Fra Christian den Første til Christian den Syvende.

Verdens Historie. Bloch I, fra Korstog Bogen ud og Bloch II fra Begyndelsen til § 3.

Geografi. Fra Begyndelsen til Mellemeuropa.

Zoologi. Fra Krybdyr til Edderkepper.

Engelsk. I Hold: Ledetraad, første Afdeling, til Stk. 74.

II Hold: Ledetraad, anden Afdeling, de engelske Stkr. fra 66 Bogen ud, danske Stkr. fra 1 til 30; Ledetraad, tredje Afdeling, alle engelske Stykker.

- Tysk. I Hold: Læsebog for Begyndere S. 45 til 96 ;
Grammatik forfra til Stk 41, Hjelpeverber og uregel-
mæssige Verber. II Hold: Læsebog S. 157 til 210 ;
Grammatik forfra til Stk. 107.
- Naturlære. Fra Begyndelsen til Bevægelse.
- Arithmetik Fra Begyndelsen til Tillæg.
- Geometri Fra Begyndelsen til Lighedannedhed.

Fjerde Klasse.

- Bibelsk Historie. Som III Klasse. 13 Salmer.
- Katekismus. „Troen“ og Bønnen.
- Modersmaalet. Flors Haandbog til Oplæsning og Analyse.
Sprøglære Stk 1 til 135. 1 Stil egentlig Oplæs-
ning af Forfattere.
- Historie. Blochs Lærebog, anden Del.
- Geografi De fremmede Verdensdele.
- Zoologi. Fra Krybdyr til Smaakrebs.
- Botanik. Fra de frikronbladede med undersædig Blomst,
Bogen ud
- Naturlære. Fra Begyndelsen til Magnetisme (undtagen
Bevægelse, Lyd og Lys).
- Engelsk Læsestykker II. S. 1 til 184. Formlære til
uregelmæssige Verber.
- Tysk. I Hold: Side 24—58 og S. 73—89; Grammatik,
Stk. 8—106. II Hold: S. 89—191; Grammatik,
hele Formlæren.
- Arithmetik. Fra Begyndelsen til noget ind i Logarithmer.
- Geometri Fra Konstruktioner til Cirkelperiferiens Længde

Til *almindelig Forberedelseseksamen* opgives:

- Modersmaalet Holberg: Den Stundesløse og Jakob von
Thybo. Oehlenschläger: Hakon Jarl. Wessel: Scener
af „Kjærlighed uden Strømper“ (Flors Haandbog)
Evald: Scener af „Fiskerne“ (Flors Hdbg.) Baggesen:

Af „Kallundborgs Krønike“ (Flors Hdbg.) og „Da jeg var lille“. Blicher: Røverstuen. Grundtvig: „Paaskeliljen“, „Niels Ebbesen“ samt „Modersmaalet“. Inge-
mann: Valdemar den Store og hans Mænd, første Del. Hauch: Søstrene paa Kinnekullen. Heiberg: Aprilsnarrene. Chr. Winther: „Ridder Kalv“, „Jakob og Lone“ samt „Matrosen“. Hertz: „Slaget paa Rbeden“ og „Posthuset i Hirschholm“. H. C. Andersen: „Den standhaftige Tirsoldat“, „Svinedrengen“, „Den grimme Ælling“. Fr. Paludan-Müller: „Julen i en Præstegaard paa Landet“ (af Adam Homo) og „Fremtidsmaalet“. Hostrup: Genboerne. Chr. Richardt: Vuggevisen og „Paa Badehuset“.

Engelsk. Listov. Læsestykker anden Afdeling undtagen Digtene samt Udvalg af engelske Forfattere, første Hefte, S. 1—56; Boysens engelske Digte. Heraf opgives til mundtlig Prøve: Læsestykkerne S. 118—205, Udvalg af Forf. S. 1—56; engelske Digte, den sidste Halvdel af Bogen.

Tysk. Kaper. Læsebog for Mellemklasser (5te Udg.) og sammes Grammatik. Heraf opgives til mundtlig Prøve: Prosa, Læsebogen S. 105—210, og Poesi, Læsebogen S. 231—268.

Ungdommen.

Aar efter Aar vandrer Landet over en Skare Ungdom, netop i denne Vaartid, ud fra Kirkerne som konfirmerede. For mange af disse er denne kirkelige Handling (enten dette nu er ret eller ej) en Overgang fra Barndommen til Ungdommen, idet Barndomshjemmet og Barneskolen forlades, og de føres ind i andre Forhold; for andre sker der ikke saa brat en Forandring, men hvor naturligt er det ikke for alle disse unges Vedkommende at det Spørgsmaal fremkommer: „Hvad bliver der af disse unge? Hvilke Mænd og Kvinder blive de?“ Fader og Moder haabe, at det skal gaa dem godt, at de skulle „have Lykken med sig“ og faa deres „gode Udkomme“. Hvad svarer Erfaringen, den strenge, men sanddru Læremester, paa de foranstaaende Spørgsmaal? Den svarer: „Ak, det gaar galt med mange af dem, — der bliver daarlige Mænd og Kvinder af saa mange blandt dem“. Forældrenes lyse Haab bliver kun altfør ofte skuffet, Sorg og Bedrøvelse faa de ofte af de unge i Stedet for Glæde og Tak for, hvad de have gjort for deres Børn.

Hvad er da Grunden til, at det des værre gaar saa ubeholdigt og ulykkeligt for saa mange i den store Skare

Ungdom, som vi Aar efter Aar se komme frem? Ja, siger man, der er mange eller flere Grunde, men man kunde ogsaa sige, at der kun er een Grund, og det er Synden, det Onde, som er i Mennesket og i Verden. Men det Onde er dels i Barnet selv (mer eller mindre), dels paavirker det Barnet fra dets eget eller andre daarlige Hjem, fra slemme Kammerater, daarlige Skoler, slette Bøger eller fra voksne Menneskers raa eller usædelige Tale og deres slette Liv.

Hvad kan der da gøres for at hjælpe de unge? Ja, siges eller tænkes der, saadan er Verden nu engang, det bliver ikke anderledes, der er intet at gøre. Dette er imidlertid ikke blot en trøstesløs Tale (saare let at udtale for dem, der have det godt), men den er usand, thi der er meget at gøre, og der gøres en Del, men burde gøres meget mere. Hvad vilde man mene om den Landmand eller Gartner, der sagde: „Ja, der er nu engang Plantesygdomme, skadelige Insekter og Ukrudt til, og det bliver ikke anderledes, der er intet at gøre“. Man vilde vel sige, at det var en taabelig Tale, men at derimod den Landmand tænkte og handlede ret, der af al Mægt bekæmpede alt det onde, som vilde ødelægge hans gode Planter, og jo kyndigere han var, og jo forstandigere han bar sig ad, jo større Held vilde han faa i sine Bestræbelser. Som Landmanden altsaa værner sine unge Planter, saaledes bør Barnet ogsaa værnes og retledes, det onde i det og udenom det bekæmpes, saa at de gode Kræfter i det kunne faa Lov at udvikle sig.¹⁾

Daarlige Hjem bleve nævnte (de kunne lige saa godt være rige som fattige) som en Kilde til mange Børns ulykkelige Fremtid, og det er sikkert, at meget vanskeligt er det at overvinde og modarbejde et Hjemms skadelige Indfly-

¹⁾ De hjemløse Børn, der kræve særlige Foranstaltninger, indbefattes ikke i disse Bemærkninger.

delse. Hvis Barnet kommer i en Skole, hvor der hersker en god Aand, og hvor det foruden Kundskabsmeddelelse tillige modtager Paavirkning til Fremme af alt det gode i sig, og hvis det kommer under en kristelig Paavirkning, der faar Indflydelse paa det, saa er der Haab om, at det daarlige hjemmefra kan hæmmes og maaske trænges helt tilbage, navnlig hvis den unge kommer fra Hjemmet en Tid til forstandige og kristeligsindede Mennesker. (Mange unge Mennesker af begge Køn have haft udmærket godt af et kortere eller længere Besøg paa en god Højskole).

Hvor mange unge ere ikke komne paa gale Veje, fordi de havde daarlige Kammerater? Søg derfor at faa de unge bort fra det daarlige Selskab og til bedre Omgivelser; men kan du bede for dem, da gør tillige det, thi det kan være, at det onde alt har faaet nogen Magt i dem; og vi kunne ikke anvende noget kraftigere Middel mod den indre Urenhed, de syndige Lyster, end Bønnen. Bed for Børnene fra smaa af, lær dem tidlig selv at bede og søg at faa den Overbevisning til at gro fast hos de unge, at Gud Fader dog er den bedste af alle, og at Han kan hjælpe, naar ingen anden kan. Lykkelig er den unge Pige og det unge Menneske, som trods al Spot og Drilleri dog i sit inderste Hjerte holder fast ved sit „Fader Vor“ og ærligt stammer derpaa hver Dag.

De slette Tilbøjeligheder, daarlige Skoler (saadanne som have en skadelig Indflydelse paa Børnene i religiøs Henseende og med Hensyn til Tugt og Orden), slette Bøger osv. ere ogsaa „daarlige Kammerater“, og derfor skulle de bekæmpes, forlades, bortskaffes

Der er i det foregaaende peget paa, at det er vanskeligt at „faa Skik paa“ Børn fra daarlige Hjem, og at det ofte gaar dem galt; men er dette ikke ogsaa, og ikke saa sjældent, Tilfældet med Børn fra mange Hjem, der dog regnes til de gode? Jo, desværre! Grundene dertil kunne

være forskellige og ikke tilregnes Hjemmet, — men det kan ogsaa være, at der i Hjemmet, trods adskillige gode Egenskaber, har været et eller andet, som ikke burde være f. Eks. Forfængelighed og Pyntesyge, for megen Gæstereren og Lystighed, Mangel paa Nøjsomhed og Tarvelighed i Mad og Drikke, at Faderen tilbringer for megen Tid udenfor Hjemmet, at Moderen ikke er, hvad hun skulde være, for sit Hjem, at man i ledige Timer ikke kan beskæftige sig med andet end at spille Kort eller danse, at man da ikke tænker paa at læse en god Bog engang imellem eller at gøre noget nyttigt med sine Hænder. For den mandlige Ungdom er det gavnligt at lægge sig efter en eller anden Slags Sløjd eller Husflid, at drive Legemsøvelser og være Deltagere i Skytteforeninger, og de unge Kvinder skulle lægge sig efter Huslighed og ikke efter Pynt og Stads. Alle skulde ogsaa mer eller mindre, eftersom Evner og Lejlighed gives, ikke saa hurtigt som muligt se at glemme deres Skolekundskaber, men vedligeholde og udvikle dem. Det er ikke Damer og Herrer, de unge skulde lige efter at blive, men flittige, dygtige, gudfrygtige unge Kvinder og Mænd, der hverken m. H. t. Manerer, Dragt eller Tro anse det moderne, som det vigtigste og rigtigste at rette sig efter, men som vide, at „Gudsfrygt med Nøjsomhed er en stor Vinding“ — meget mere værd end den store Gevinst i Lotteriet.

Det er en gammel Skik eller rettere Uskik, at naar Børn i 6 —7 Aars Alderen eller senere ikke te sig ordentlig hjemme, saa trues de med Skolen eller Læreren, idet hin fremstilles som en Straffeanstalt og denne som en Bussemand. Man gør Uret ved at bære sig saaledes ad, og man gør Uret mod Børnene ved ikke at ave dem tidligt. De gode Forældre tænke mangen Gang ikke paa, at jo mere uartige Børnene ere, naar de komme i Skole, des mindre Udbytte giver deres Skolegang. Ganske vist har Skolen den Pligt og Ret at skulle straffe Ulydighed, Dovenskab. Løgn osv., men jo mindre der kommer frem i Skolen af disse og andre slemme Ting, des bedre er det for Undervisningen og for hele Tonen i Skolen, og des mere lære Børnene. Enhver ved, hvor meget lettere det er at faa Bugt med Ukrudtet, medens det er smaat, inden det faar for dybtgaaende Rødder; men vi tænke ikke altid paa, at saadan er det ogsaa med Daarlighederne hos Menneskebørnene. Jo tidligere den forstandige og kærlige Fader og Moder begynder at opdrage Barnet, des lettere gaar det: det daarlige sidder ikke saa fast, har ikke saa dyb Rod hos Smaabørnene som hos de større, naar det faar Lov at vokse. Saa snart Barnets Vilje viser sig, maa Opdragelsen begynde, thi det er jo netop en Hovedsag, at Viljen bøjes med det gode, saa Egenviljen ikke vokser sig stærk, men Lydighed bliver som en god Vane.

Det er ikke blot Skolens Gerning, der ofte bliver mer eller mindre frugtesløs, naar Eleven ikke har lært at lyde og tale Sandhed; men det er netop den store Ulykke for saa mange unge Mennesker, at de ikke ville bøje sig for, hvad der er ret og sandt, men at deres Egenvilje, deres daarlige Lyster og Tilbøjeligheder faa Lov at raade.

Det gaar netop galt med saa mange af de unge, der hvert Aar konfirmeres, fordi de, skønt de have sagt ja til at ville forsage det onde, ikke have lært Lydighed overfor

Gud; mer eller mindre Kundskab kunne de have derom, men den bærer ingen Frugt for dem. De tænke ofte paa, at nu skulle de anderledes være deres egne Herrer end før, men de tænke ikke paa, at saa skulle de ogsaa give mere Agt paa sig selv end før; ville de være mere fri for andres Opdragelse, saa maa de opdrage sig selv saa meget mere.

April 1892.

P. Hass.

